

СИЛАБУС

навчальної дисципліни «СИСТЕМИ ПІДТРИМКИ ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ»

Спеціальність	051 ЕКОНОМІКА
Освітня програма	ЦИФРОВА ЕКОНОМІКА
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Статус навчальної дисципліни	обов'язкова
Курс / семестр вивчення	8 семестр
Кількість кредитів ЄКТС	5
Розподіл за видами занять та годинами навчання	Лекції - 25 год.
	Практичні, лабораторні заняття - 25 год.
	Самостійна робота - 100 год.
Вид індивідуального завдання	Звіт з лабораторної роботи
Форма підсумкового контролю	іспит
Кафедра (назва, № кабінету, контактний телефон, e-mail)	Кафедра економіки, обліку і оподаткування к. 2220; к. 47 (кабінет викладача)
Викладач /і:	Ус Галина Олександрівна, д. е. н., професор
Контактна інформація викладача/ів:	E-mail: us_galina@ukr.net тел. 0678718008
Дні занять	Згідно з розкладом
Консультації	Очні консультації: згідно з графіком Дистанційні: електронна пошта, групи у Вайбері, Телеграмі
Анотація навчальної дисципліни:	
<p>Навчальна дисципліна забезпечує формування професійних компетентностей щодо засвоєння знань щодо суті й архітектури систем підтримки прийняття рішень, оцінювання та вибору методів підтримки прийняття рішень, функціональних можливостей та інструментальних засобів систем підтримки прийняття рішень та набуття практичних навичок із проектування, створення й застосування їх з метою підвищення ефективності управління економічними процесами.</p> <p>Опанування цієї дисципліни сприятиме досягненню конструктивного результату при діловій взаємодії та забезпечення розвитку комунікативної компетентності фахівця шляхом створення й застосування СППР з метою підвищення ефективності управління економічними процесами.</p>	
Мета навчальної дисципліни:	сформувати фундаментальні теоретичні знання щодо суті й архітектури систем підтримки прийняття рішень (СППР), оцінювання та вибору методів підтримки прийняття рішень, функціональних можливостей та інструментальних засобів СППР та

	<p>набуття практичних навичок із проектування, створення й застосування СППР з метою підвищення ефективності управління економічними процесами.</p>
<p>Мета орієнтована на формування у студентів таких компетентностей:</p>	<p>ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК 3. Знання та розуміння предметної області та професійної діяльності.</p> <p>ЗК 4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК7. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій</p> <p>СК1. Здатність виявляти знання та розуміння математичних понять та методів, які мають практичне використання в економіці; реалізація тісного зв'язку математики з економікою, тобто розуміння класичних розділів математики та розв'язуванням актуальних задач ринкової економіки. Здатність виявляти знання та розуміння можливостей сучасної комп'ютерної техніки як засобу дослідження процесів і явищ, автоматизації обробки даних.</p> <p>СК2. Оволодіння методами та технологіями комп'ютерного моделювання процесів і явищ в науково-практичній області професійної діяльності спеціаліста.</p> <p>СК8. Здатність проектувати та розробляти програмне забезпечення із застосуванням різних парадигм програмування: узагальненого, об'єктно-орієнтованого, функціонального, логічного, з відповідними моделями, методами й алгоритмами обчислень, структурами даних і механізмами управління.</p> <p>СК13. Здатність на основі інформаційного забезпечення та комп'ютерних технологій розробляти та застосовувати комп'ютерні моделі для прогнозування, оптимізації та планування економічної діяльності з використанням програмних додатків для мобільних пристроїв, Інтернет-додатків, оволодіти навичками будувати трендові і адаптивні моделі.</p>
<p>Програмні результати навчання (відповідно до освітньо-професійної програми)</p>	<p>ПРН1. Знати та застосовувати класичні математичні поняття та методи, які мають практичне використання в економіці, знати класичні розділи математики та розв'язувати актуальні задачі ринкової економіки.</p> <p>ПРН2. Знати та застосовувати комп'ютерні технології та програмне забезпечення з обробки даних для вирішення економічних завдань, аналізу інформації</p>

	<p>та підготовки аналітичних звітів, застосовувати стандарти управління бізнесом ERP, CRM для корпоративних інформаційних систем.</p> <p>ПРН4. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем, враховувати наслідки реалізації макроекономічної політики, застосування відповідних інструментів її реалізації, кейсових технологій для прийняття рішень та розвиток підприємницьких структур.</p> <p>ПРН6. Уміти виявляти розуміння сутності концепції соціально-ринкових комунікацій, проводити аналіз комерційних зв'язків зі споживачами, аналізувати особливості поведінки ринкових суб'єктів</p> <p>ПРН7. Розуміти принципи моделювання організаційно-технічних систем і операцій; використовувати методи дослідження операцій, розв'язання одно – та багатокритеріальних оптимізаційних задач лінійного, цілочисельного, нелінійного, стохастичного програмування.</p> <p>ПРН13. Уміти вибирати адекватні економіко-математичні методи, моделі і програмне забезпечення для розв'язання прикладних задач, застосовувати математичний апарат при розв'язуванні економічних задач, будувати економіко-математичні моделі економічних процесів, здійснювати прогнозування на основі економетричної моделі.</p>
<p>Очікувані результати навчання:</p>	<p>ОРН3. Знати та використовувати економічну термінологію, пояснювати базові концепції мікро- та макроекономіки.</p> <p>ОРН4. Розуміти принципи економічної науки, особливості функціонування економічних систем.</p> <p>ОРН5. Застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади).</p> <p>ОРН6. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у сфері економічної діяльності.</p> <p>ОРН7. Пояснювати моделі соціально-економічних явищ з погляду фундаментальних принципів і знань на основі розуміння основних напрямів розвитку економічної науки</p> <p>ОРН8. Застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення економічних задач.</p> <p>ОРН19. Використовувати інформаційні та комунікаційні технології для вирішення соціально-</p>

економічних завдань, підготовки та представлення аналітичних звітів.

Зміст навчальної дисципліни:

- Тема 1. Розвиток методів підтримки прийняття рішень і СППР та їх застосування в Україні.
- Тема 2. Ретроспективний аналіз еволюції інформаційних технологій та ІС.
- Тема 3. Організаційно-технологічні засади підготовки і прийняття рішень.
- Тема 4. Базові компоненти СППР.
- Тема 5. Класифікація СППР.
- Тема 6. Засоби штучного інтелекту в СППР.
- Тема 7. СППР на основі сховищ даних та OLAP-технологій.
- Тема 8. Групові СППР.
- Тема 9. Виконавчі ІС.
- Тема 10. Засоби машинної імітації в СППР.
- Тема 11. Оцінювання та вибір методів підтримки прийняття рішень.
- Тема 12. Створення, впровадження та оцінювання СППР

Рекомендовані джерела:

1. Ситник В. Ф. Системи підтримки прийняття рішень. Навч. посіб. К.: КНЕУ, 2009. 614 с.
2. Демиденко М.А. Системи підтримки прийняття рішень : навч. посіб. ; Нац. гірн. ун-т. Д. : 2016. 104 с. Режим доступу: <http://nmu.org.ua>
3. Томашевський О. М. Інформаційні технології та моделювання бізнес- процесів : навч. посібн. К. : Центр учбової літератури, 2015. 296 с.
4. Системи підтримки прийняття рішень: навчальний посібник для самостійного вивчення дисципліни / [уклад.: С. М. Братушка, С. М. Новак, С. О. Хайлук] ; Державний вищий навчальний заклад "Українська академія банківської справи Національного банку України". Суми : ДВНЗ "УАБС НБУ", 2010. 265 с.
5. Системи підтримки прийняття рішень: Навч. посіб./ О.І.Пушкар, В.М.Гірковатий, О.С.Євсєєв, Л.В.Потрашкова; За ред. О.І.Пушкаря; МОН України, Харк. нац. екон. ун-т. Х.: ВД "ІНЖЕК", 2006. 304 с.
6. Грекул В.И., Денищенко Г.Н., Коровкина Н.Л. Проектирование информационных систем Интернет-университет информационных технологий - ИНТУИТ.ру, 2008 Спосіб доступу: URL: [http:// www.intuit.ru/shop/product-2493386.htm](http://www.intuit.ru/shop/product-2493386.htm)
7. Братушка С. М., Новак С. М., Хайлук С. О. Системи підтримки прийняття рішень: навч. посіб. Суми: ДВНЗ «УАБС НБУ». 2010. 265 с.
8. Вітлінський В.В., Скільцько В.І. Теорія інтелектуальних систем прийняття рішень: навч. посіб. К.: КНЕУ, 2014. 506 с.
9. Демиденко М. А. Системи підтримки прийняття рішень: навч. посіб. Дніпро: Національний гірничий університет, 2016. 104 с. URL: <http://nmu.org.ua>.
10. Вітлінський В.В., Скільцько В.І. Теорія інтелектуальних систем прийняття рішень: навч. посіб. К.: КНЕУ, 2014. 506 с.
11. Катренко А. В., Пасічник В. В., Пасько В. П. Теорія прийняття рішень : підручник. К. : Видавнича група ВНУ, 2009. 448 с.
12. Кігель В. Р. Методи і моделі підтримки прийняття рішень у ринковій економіці. Київ. екон. ін-т менеджменту (ЕКОМЕН). К.: ЦУЛ, 2003. 200 с.

Система оцінювання результатів навчання:

Схема розподілу балів:

Залік	70 балів (поточний контроль)	30 балів (контроль виконання індивідуального завдання - реферат)
-------	---------------------------------	---

Мінімальний пороговий рівень з кожного виду контролю:

Залік	45 балів (поточний контроль)	15 балів (контроль виконання індивідуального завдання - реферат)
-------	------------------------------	---

Накопичування рейтингових балів з навчальної дисципліни (поточний контроль) відбувається під час оцінювання контролю знань таких видів навчальних робіт:

- 1) Доповіді, виступи на семінарських заняттях;
- 2) Усне опитування;
- 3) Електронне тестування;
- 4) Письмові роботи з засвоєння тем курсу;
- 5) Виконання завдань самостійної роботи.

Кожний вид поточної навчальної роботи студента оцінюється за 5-бальною шкалою.

Шкала оцінювання результатів навчання:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Шкала ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи)	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Політика курсу:

Політика дотримання академічної доброчесності

Викладання навчальної дисципліни ґрунтується на засадах академічної доброчесності. Порушеннями академічної доброчесності вважаються: академічний плагіат, фабрикація, фальсифікація, списування.

За порушення академічної доброчесності студенти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності: повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит тощо); повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої

програми.

Комунікаційна політика

Студенти повинні мати активовану університетську пошту.

Обов'язком студента є перегляд новин на Телеграм-каналі.

Протягом тижнів самостійної роботи обов'язком студента є робота з дистанційним курсом «Документознавство».

Політика щодо пропусків занять

Студенти мають відвідувати лекційні й семінарські заняття. Відсутність студента на занятті може бути виправдана поважною причиною. Поважними причинами відсутності вважаються: хвороба, участь у Всеукраїнській студентській олімпіаді, Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт чи будь-якому іншому заході, який можна віднести до заходів, що сприяють розвитку студентів і поліпшенню іміджу університету (факультету).

Політика щодо виконання навчальних завдань пізніше встановленого терміну

Студенти мають виконувати всі навчальні завдання у встановлені терміни. Студент, який не виконав ту чи іншу кількість навчальних завдань вчасно й хоче надолужити прогаяне, може звернутися по допомогу до викладача.

Політика щодо оскарження оцінювання

Якщо студент не згоден з оцінюванням його знань він може оскаржити виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку.

Бонуси

Студенти, які регулярно відвідували лекції (мають не більше двох пропусків без поважних причин) та мають написаний конспект лекцій отримують додатково 2 бали до результатів оцінювання до підсумкової оцінки.

Силабус відповідає змісту освітніх програм: ОПП «Цифрова економіка» спеціальності 051 «Економіка»; (а саме: відповідність назві дисципліни, кількості кредитів, формі підсумкового контролю, набору компетентностей і результатів навчання), яка пройшла процедуру рецензування стейкхолдерами.

Силабус затверджено на засіданні кафедри економіки, обліку і оподаткування, протокол від «_23» _листопада 2022 р., № __4__.